

18. Internationale Fachtagung
bayerischer, böhmischer, oberösterreichischer
und sächsischer Museumsfachleute

1989/2009
20 Jahre friedliche Revolution
Chance und Verpflichtung
für die Museen

20. bis 22. September 2009

18. mezinárodní konference
bavorských, českých, hornorakouských
a saských muzejních pracovníků

1989/2009
20 let pokojné revoluce
Šance i povinnost pro muzea

20. až 22. září 2009

Sächsische Landesstelle für Museumswesen
des Freistaates Sachsen

Tagungsort Místo konání konference
Bautzen Budyšín

Geleitwort Úvodní slovo

- 7 *Dr. Matthias Rößler*
Präsident des Sächsischen Landtages
Prezident Saského zemského sněmu

Grußworte Uvítání

- 8 *Christian Schramm*
Oberbürgermeister der Stadt Bautzen
Vrchní starosta města Budyšín/Bautzen
- 11 *Thomas Früh*
Abteilungsleiter, Abteilung 2/Kunst, Sächsisches Staatsministerium
für Wissenschaft und Kunst
Ředitel odboru, odbor 2/Umění, Saské státní ministerstvo vědy a umění
- 13 *Tomáš Podivínský*
Generalkonsul, Generalkonsulat der Tschechischen Republik in Dresden
Generální konzul, Generální konzulát České republiky v Drážďanech

Einführung Úvod

- 16 *Katja Margarethe Mieth*
1989/2009 – 20 Jahre friedliche Revolution
Chance und Verpflichtung für die Museen im Freistaat Sachsen
1989/2009 – 20 let pokojné revoluce
Šance i povinnost pro muzea ve Svobodném státu Sasko
- 24 *Michael Henker*
Rahmenbedingungen und Schwerpunkte
in der Entwicklung der bayerischen Museumslandschaft
Rámcové podmínky a stěžejní body vývoje bavorského muzejnictví
- 30 *Luděk Beneš*
Assoziation der Museen und Galerien der Tschechischen Republik
(AMG)
Asociace muzeí a galerií České republiky (AMG)

- 35 *Udo B. Wiesinger*
Nachrichten aus Oberösterreich
Zprávy z Horního Rakouska

Beiträge Příspěvky

- 39 *Markéta Lhotová*
»Liberec 1968«. Ein Forschungs- und Ausstellungsprojekt
»Liberec 1968«. Výzkumný a výstavní projekt
- 49 *Jan Mohr*
Ausstellung »LIBEREC 1968«.
Nordböhmisches Museum Reichenberg, 21. August – 19. Oktober 2008
Výstava »LIBEREC 1968«. Severočeské muzeum v Liberci,
21. srpna – 19. října 2008
- 51 *Wolfgang Stäbler*
Zwischen Heimweh, Erinnern und Dialog. Heimatsammlungen
der Vertriebenen in Bayern – eine Erfassung und ihre Ergebnisse
Mezi steskem po domově, vzpomínáním a dialogem.
Domovské sbírky vyhnanců v Bavorsku – evidence a její výsledky
- 59 *Stefanie Menke*
Flucht, Vertreibung, Ankunft und Integration in Hof.
Zur Erweiterung des Museums Bayerisches Vogtland.
Ein Werkstattbericht über Sammlung und Konzeption
Útěk, vyhnání, příchod a integrace v Hofu.
K rozšíření Muzea bavorského Vogtlandu.
Pracovní zpráva o sbírkách a koncepci
- 68 *Blanka Muralová*
Collegium Bohemicum.
Neue Wege in den deutsch-tschechischen Beziehungen
Collegium Bohemicum.
Nové cesty v česko-německých vztazích
- 73 *Luděk Beneš*
Geschichte des 20. Jahrhunderts in den tschechischen Museen
Dějiny 20. století v českých muzeích
- 79 *Thomas Jerger*
Hopfen, Salz und Cyberspace.
Museumsvernetzung im Rahmen der Oberösterreichischen
Landesausstellung 2013: Mühlviertel – Südböhmen
Chmel, sůl a cyberspace.
Propojení muzeí v rámci hornorakouské Zemské výstavy 2013:
Mühlviertel – jižní Čechy
- 87 *Peter Assmann*
Museumsarbeit im Hinblick auf ein zusammenwachsendes Europa
Muzejní práce se zřetelem na srůstající Evropu
- 91 *Gerhard Aubrecht*
Die naturwissenschaftlichen Sammlungen der Oberösterreichischen
Landesmuseen – regional und international
Přírodovědecké sbírky Hornorakouských zemských muzeí –
regionálně a mezinárodně

- 96 *Rainer Gebhardt*
1989 + 20 macht nach Adam Ries(e) ...
1989 + 20 to dělá podle Adama Riese ...
- 102 *Katja Altmann*
Wir haben die Chance genutzt.
1989/2009 – 20 Jahre Museumsarbeit
auf Schloss Klippenstein Radeberg
My jsme šanci využili
1989/2009 – 20 let muzejnické práce
na zámku Klippenstein v Radebergu
- 109 *Ophelia Rehor und Hagen Schulz*
Museum Bautzen | Muzej Budyšin. Aspekte der Entwicklung seit 1989
Muzeum Budyšin | Muzej Budyšin. Aspekty vývoje od roku 1989
- 121 *Marius Winzeler*
Bilderwechsel – Zeitenwende. Fotografie in Zittau 1980–2000.
Ein Ausstellungsprojekt der Städtischen Museen Zittau
Změna obrazů – změna doby.
Fotografie v Žitavě/Zittau v letech 1980–2000.
Výstavní projekt Městských muzeí v Žitavě
- 127 *Jana Kämpfe*
Ein Interviewprojekt als Ausstellung.
Die Sonderausstellung »Abgewickelt. Zeitzeugen über Leben
und Arbeiten in der DDR« im Textilmuseum Crimmitschau
Interviewový projekt jako výstava.
Zvláštní výstava »Zlikvidováno. Doboví svědci o životě a práci v NDR«
v Textilním muzeu v Crimmitschau
- 131 *Annett Börner*
Herbst '89 – Die Friedliche Revolution in Borna und der Region.
Das Zeitzeugenprojekt des Museums Borna
mit dem Gymnasium »Am Breiten Teich«
Podzim '89 – Pokojná revoluce v Borně a regionu.
Projekt založený na dobových svědčích realizovaný Muzeem v Borně
spolu s Gymnáziem »U širého rybníka« (Gymnasium »Am Breiten Teich«)
- 136 *Matěj Spurný*
Antikomplex. Auswirkungen der Vertreibung
und Erschließung des verlorenen Erbes
Antikomplex. Dopady vyhnání a zpřístupnění
ztraceného dědictví
- 140 *Friedrich Reichel, Gerd Naumann*
Braucht es zu allen bedeutenden Jubiläen eine Sonderausstellung
im Museum?
Potřebuje každé významné výročí mimořádnou výstavu v muzeu?
- 145 *Iris Berndt*
Aufbruch 1989/90 in Brandenburg
Lidové hnutí 1989/90 v Braniborsku
- 147 *Robert Lebegern*
Bereits Gras über die Sache gewachsen?
Erinnerungslandschaft innerdeutsche Grenze am Beispiel
des Deutsch-Deutschen Museums Mödlareuth

- 147 UŽ vše zarostlo trávou?
Vzpomínková krajina podél vnitroněmeckých hranic
na příkladu Německo-německého muzea Mödlareuth
- 156 *Rainer Eckert*
1999–2009: Zehn Jahre Museumsarbeit zur Geschichte
der zweiten deutschen Diktatur
1999–2009: Deset let muzejní práce k dějinám druhé
německé diktatury
- 164 *Elke Urban*
»Kinder in Uniform«.
Eine Diktaturenbefragung. Zeitzeugenprojekt mit Sonderausstellung
»Děti v uniformách«.
Rozbor diktatur. Projekt Svědkové doby se zvláštní výstavou
- 173 *Susanne Hattig*
Geschichte der Bautzener Gefängnisse
Historie budyšínských věznic
- 177 *Alexander Łatotzky*
Die Bautzener Gedenkkapelle auf dem Karnickelberg
Budyšínská pamětní kaple na »Králičím kopci«
- 183 *Holger Starke*
Keine Gewalt! Revolution in Dresden 1989.
Ein ungewöhnliches Ausstellungsprojekt im Stadtmuseum Dresden
Žádné násilí! Revoluce v Drážďanech v roce 1989.
Neobvyklý výstavní projekt v Městském muzeu v Drážďanech
- 196 *Tobias Hollitzer*
Die Staatssicherheit im Museum.
20 Jahre Präsentation von DDR-Geschichte in der Gedenkstätte
Museum in der »Runden Ecke« in Leipzig
Státní bezpečnost v muzeu.
20 let prezentace dějin Německé demokratické republiky (NDR)
v památníku Muzeum »Runde Ecke« v Lipsku
- 202 *Michael Beleites*
Wie soll an die friedliche Revolution erinnert werden?
Jak má být vzpomínáno pokojné revoluce?
- 211 Bildnachweis
Autoři vyobrazení
- 212 Tagungsimpressionen
Imprese z konference
- 216 Kontaktdaten
Kontaktní údaje